

Tři velikonoční běžci (I.)

Základ kázání: **Jan 20:1-10.19-20**

1. čtení: **1. Korintským 15:12-28**

¹ První den po sobotě, když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen. ² Běžela k Šimonu Petrovi a k tomu učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: "Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili." ³ Petr a ten druhý učedník vstali a šli k hrobu. ⁴ Oba dva běželi, ale ten druhý učedník předběhl Petra a byl u hrobu první. ⁵ Sehnul se a viděl tam ležet lněná plátna, ale dovnitř nevešel. ⁶ Po něm přišel Šimon Petr a vešel do hrobu. Uviděl tam ležet lněná plátna, ⁷ ale šátek, jímž ovázali Ježíšovu hlavu, neležel mezi plátny, nýbrž byl svinut na jiném místě. ⁸ Potom vešel dovnitř i ten druhý učedník, který přišel k hrobu dřív; spatřil vše a uvěřil. ⁹ Dosud totiž nevěděli, že podle Písma musí vstát z mrtvých. ¹⁰ Oba učedníci se pak vrátili domů.

¹⁹ Téhož dne večer - prvního dne po sobotě - když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš a postavil se uprostřed nich a řekl: "Pokoj vám." ²⁰ Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána.

Milí bratři, milé sestry,

o některých z vás za ta léta vím, že rádi běháte. O některých zase vím, že běh nemáte vůbec rádi. Ať tak či onak – pokud skutečně o něco jde, pak se k běhu donutí i ti, kteří za normálních okolností běh nesnáší. Třeba když nám ujíždí autobus (do školy či do práce), který musíme stihnout. Nebo když se naše dítě či vnouče rozjede na kole, nezvládne řízení, spadne, rozbije si koleno a křičí na celé kolo. To se hned dáme do běhu, nebo alespoň zrychlíme krok, abychom u něj byli co nejdříve.

V našem dnešním biblickém příběhu běhají tři lidé: Marie Magdalská, Petr a Jan. Marie běží od prázdného hrobu k učedníkům. Učedníci zase sprintují z domu k prázdnému hrobu. Tělo jejich Mistra, kterého pochovali do pěkné a nové hrobky, zmizelo. To je otřesná událost pro ty, kteří jej měli rádi. Taková událost nesnese odkladu – a proto všichni běhají sem a tam. Tím nedělním během jakoby mimoděk začínají narušovat ten mrtvolný klid Bílé soboty, i když o Ježíšově vzkříšení zatím ještě nemají ani páru.

V Novém zákoně je "běhání" symbolem pro životní snahu, námahu a úsilí. Například apoštol Pavel prohlašuje:

- ¹⁵ Mojžíšovi řekl: 'Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.' ¹⁶ Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá (dosl. **běhá**), ale na Bohu, který se smilovává. (Ř 9:15-16)

A přesně to se děje toho nedělního rána, které Písmo popisuje. Přesně to se děje na Velikonoční neděli. Ti tři běhají a namáhají se. Vynakládají svou sílu na to, aby celé té příšerné záhadě přišli na kloub. *Kde je tělo našeho Pána? Kdo jej odnesl? Kdo to tělo ukradl?* Sami na to však nepřijdou. Ničeho nedosáhnou. Jejich úsilí je v posledu marné. Záleží na Bohu, který se nad nimi smiluje. Záleží na vzkříšeném Kristu, který se jim sám milostivě zjeví. A on se jim zjeví! Dnes se zaměříme na první dva „sprintery“: Na Petra a Jana. A příští neděli k nim připojíme i Marii Magdalskou.

I. PETR

Tak tedy Petr. Proč běží k hrobu? Nebo ještě jinak: S čím tam běží? Petr běží k prázdnému Ježíšovu hrobu jistě se špatným svědomím. Tíží ho vina. Možná kvůli tomu špatnému svědomí, které si sebou nese, jej nakonec ten druhý učedník předbíhá. A Petr, vřdycky všude první, první mezi učedníky, nakonec k hrobu dobíhá jako druhý. Co přesně ho tíží? V závěru Ježíšova života se ke svému Mistru nezachoval zrovna pěkně. Statečnost ho opustila. Naprosto pozbyl odvahy. Zřekl se svého Učitele. Zapřel svého Mistra. Ještě v Getsemanské zahradě bránil Ježíše před jeho nepřáteli mečem.

- ¹⁰ Šimon Petr vytasil meč, který měl u sebe, zasáhl jednoho veleknězova sluhu a uťal mu ucho. Ten sluha se jmenoval Malchos. ¹¹ Ježíš řekl Petrovi: "Schovej ten meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?" ¹² Vojáci s důstojníkem a židovská stráž se zmocnili Ježíše a sputali ho. (J 18:10-12)

Ale potom se od něj zbaběle distancoval.

- ¹⁷ Tu řekla služka vrátná Petrovi: "Nepatříš i ty k učedníkům toho člověka?" On řekl: "Nepatřím." ²⁵ Šimon Petr stál ještě u ohně a zahřívával se. Řekli mu: "Nejsi i ty z jeho učedníků?" On to zapřel: "Nejsem." ²⁶ Jeden z veleknězových sluhů, příbuzný toho, jemuž Petr uťal ucho, řekl: "Cožpak jsem tě s ním neviděl v zahradě?" ²⁷ Petr opět zapřel a vtom zakokrhál kohout. (J 18:17.25-27)

Pod Ježíšovým křížem Petr nestál. Nebyl u toho, když Mistr umíral. Nebyl u toho, když jej Josef z Arimatie a Nikodém pomazali a pohřbili. Ti dva byli tajní Kristovi učedníci, protože se báli Ježíšových nepřátel, jak říká Jan. (J 19:38-42) Ale pořád měli víc odvahy než Petr sám.

A teď? Co Petrovi zbývá? Vždyť je po všem! Zbývá už jen úcta k mrtvému Ježíši. Touha zachovat jeho památku, péče o jeho hrob a o vzpomínku na něj. Snad tím alespoň trochu poléčí to černé svědomí.

Zřejmě proto Petr spěchá k hrobu. Chtěl se poctivě starat o Mistrovu památku. A najednou i to poslední, co mu zbývá, někdo – zdá se – kazí. Ježíšovo tělo pryč není tam, kde má být.

Bratři a sestry, někdy se žel stává, že chodíme plakat na hrob těch, kteří nás předešli a s kterými jsme za jejich života špatně vycházeli. Oni zemřeli a nám je s odstupem času velmi líto, že jsme se, dokud byl čas, spolu nedokázali domluvit. Vzájemně se omluvit, vyříkat si to, co stálo mezi námi, usmířit se, obejmout se. Čas však vrátit nelze a nás potom velice mrzí, že jsme neučinili to, co jsme učinit měli. Žel tak je tomu někdy mezi lidmi. Ale naštěstí tomu tak není mezi námi a Pánem Ježíšem!

Petr svou druhou šanci dostane! Kristus vstal z mrtvých. Je živý, je oslavený. A je odhodlán dát Petrovi novou šanci. Vzkříšený Kristus ho nejprve nazve svým bratrem, když za ním posílá Marii:

- ¹⁷ *Ježíš jí řekl: "Nedotýkej se mne, dosud jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratřím a pověz jim, že vystupují k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu."*

Ježíš Petra nenazývá zbabělcem. Nazývá ho svým bratrem. A ještě ten den se Petrovi – i ostatním svým ustrašeným učedníkům – zjeví. Dá se jim poznat, protože je nikdy nepřestal milovat. Ukáže jim své rány. Daruje jim Ducha svatého. A další neděli znovu. A potom ještě při zázračném rybolovu. A nakonec s Petrem osobně promluví. Třikrát se ho zeptá, zda jej Petr miluje. Tím Ježíš vyrovnává skóre. Petr zapřel Krista celkem třikrát. A tak ho Ježíš celkem třikrát donutí vyznat, co k němu Petr skutečně cítí.

- ¹⁷ *Zeptal se ho potřetí: "Šimone, synu Janův, máš mne rád?" Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: "Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád." Ježíš mu řekl: "Pas mé ovce! (J 21:17)*

Bratři a sestry, ne všichni lidé nám dají druhou šanci, když je v životě zklameme. A když zemřou, pak se ta možnost druhé šance v jistém smyslu uzavře definitivně. My už potom nemůžeme odčinit to, čím jsme se provinili vůči těmto našim nejbližším.

Ale to neplatí o Ježíši! Kristus nám všem dává druhou šanci. A vlastně mnoho dalších šancí! Dnes se můžeme znovu setkat se vzkříšeným Ježíšem u jeho stolu. U něj nám všem dosvědčí, že nám dává další šanci. Jakkoli jste se proti němu provinili... Jakkoli jste se jako jeho učedníci zachovali zbaběle, nepěkně, zle... Pokud toho opravdu litujete, pokud ho prosíte o odpuštění, o podání ruky, o smíření, o podporu a posilu – on vám to všechno dá! Protože Ježíš žije. Milosrdný Ježíš žije! A na to se nedá říct nic lepšího než: Haleluja!

II. JAN

Pojďme se blíže podívat na Jana. Abychom byli přesní: Na učedníka, kterého Ježíš miloval. Tak se sám Jan označuje. (J 20:2) Toho zřejmě špatné svědomí netíží. Běží určitě s větší lehkostí než Petr. Jan byl v podstatě u toho, když jeho Mistra obžalovali a soudili. (J 18:15) Jako jediný učedník stál pod Ježíšovým křížem. Jako jediný učedník tedy slyšel jeho závěrečná slova. Navíc mlčky a okamžitě uposlechl poslední Kristův příkaz:

- ²⁶ *Když Ježíš spatřil matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: "Ženo, hle, tvůj syn!" ²⁷ Potom řekl tomu učedníkovi: "Hle, tvá matka!" V tu hodinu ji onen učedník přijal k sobě. (J 19:26 27)*

Jan pak viděl a dosvědčil, že Ježíš skonal a jak přesně skonal. Ne, Jana nemusí trápit černé svědomí. Ale na druhou stranu: I jeho musela pohltnout beznaděj a temnota. On je ve stejné kaši, v jaké je Petr. Ježíš je pryč. Ježíš zemřel a byl pohřben. Co tedy pro Mistra, který mu věnoval tolik lásky, může ještě udělat? Totéž, co Petr: V podstatě nic. Jen se postarat o to, aby byla důstojně zachována jeho památka. A to je vlastně žalostně málo. Každopádně si Jan nepřaje, aby se s Ježíšovým tělem či s jeho hrobem dělo něco tak nedůstojného. A tak běží k hrobu. Ti dva učedníci se předbíhají jako děti ve škole, ve frontě na oběd. To jen ukazuje, že se v tu chvíli zřejmě vzájemně moc nemusí. Dokud se jim Kristus neukáže jako živý, ani živé a láskyplné společenství mezi sebou ti dva učedníci mít nebudou. Pak, až se jim zjeví Kristus, už k takovému zápolení a vzájemné nevráživosti nebudou mít žádný důvod, ba ani omluvu.

Copak jim Kristus nepřikázal vzájemnou lásku?

- ³⁴ *Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.* ³⁵ *Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým."* (J 13:34-35)

Copak se za jejich láskyplnou jednotu nemodlil před svým ukřižováním?

- ²⁰ *Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří;* ²¹ *aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal.* ²² *Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno -* ²³ *já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne.* (J 17:20-23)

Ne, bratři a sestry: Ani my nemáme žádný důvod k vzájemnému zápolení, předbírání, soupeření a nevraživosti. Ani my k takovému jednání nemáme žádnou omluvu. Vždyť žijeme v blízkosti vzkříšeného Krista, který se z lásky k nám na kříži obětoval. Mějme se tedy na pozoru, aby také pro nás neplatil výrok apoštola Pavla:

- *Odkud je mezi vámi závist a svár, ne-li z toho, že patříte světu a žijete jako ostatní lidé?* (1K 3:3)

A to neplatí jen pro naše javornické společenství. Musíme si uvědomit, že Petr s Janem jsou šéfové pozdějších křesťanských sborů, které k sobě měly někdy blíž, jindy dál. Náš živý Pán nás na příkladu Petra a Jana vede k tomu, abychom žili v pokoji a v lásce se sbory, které jsou jiné než ten náš. Abychom žili v pokoji a v lásce s církvemi, které jsou jiné než ta naše. Abychom se vzájemně nepředbírali. Abychom si vzájemně nešlapali na paty. Abychom do sebe navzájem nešťouchali a nepodráželi si nohy. Abychom se vzájemně měli rádi ve své různosti.

A na závěr – spolu s učedníky – nahlédněme **do hrobu**. Je zajímavé, bratři a sestry, kolik prostoru věnuje evangelista Jan popisu prázdného hrobu, ke kterému doběhne jako první. Hrobka je otevřená. Lněná plátna a Ježíšův pohřební šat jsou na svém místě. Stejně tak i šátek. Navíc je všechno pěkně poskládané jako na vojně. Bratři a sestry, zde nám evangelista ukazuje ten zásadní rozdíl mezi Lazarem a Ježíšem. Lazarovo vzkříšení bledne ve srovnání s Ježíšovým vzkříšením. Zatímco z Lazara po jeho znovu-uvedení do života museli jeho blízcí odmotávat plátno a šátek (J 11:44), aby ho do těchto pohřebních šatů zase za nějaký čas zabalili, Pán Ježíš žádnou takovou asistenci od druhých lidí nepotřeboval. A vůbec: On už nikdy nebude potřebovat žádné pohřební šaty! Ve srovnání s Lazarem, který stejně nakonec zemřel – Ježíšovo vzkříšení je slavné a věčné. Přesně to nám chce evangelista sdělit.

Takže pohřební šaty jsou v hrobě. Jen Ježíšovo tělo tam chybí. To je přece velmi divné! Kdyby Ježíše odnesli (ukradli), vzali by ho snad i s jeho šaty, ne? Proč by odnášeli nahé tělo? Petr nic z toho nepochopí, byť do hrobu vstoupí jako první. Jen se tomu diví (L 24:12) a neví si s tím vůbec rady. Ale Janovi je dáno uvěřit.

- ⁸ *Potom vešel dovnitř i ten druhý učedník, který přišel k hrobu dřív; spatřil vše a uvěřil.*

Učedníku Janovi je dána výsada: Jako první uvěřil. Uvěřil, že Mistr je živý. A vlastně se tomu ani nemůžeme divit! Vždyť byl jediným učedníkem, který Krista neopustil a následoval jej až na Golgotu. Lidsky viděno: Zasloužil si to. A my mu to přejeme. Jan byl věrný Pánu Ježíši, od samého začátku jeho veřejného působení (J 1:35-39), až do samotného konce. A nyní ho Bůh odměnil... Čím? Další dávkou víry. Hlubším duchovním poznáním.

Myslím, že z toho můžeme vyvodit pravidlo pro duchovní život: Ti, kteří jsou Kristu věrní, jsou obdařeni další vírou. Možná ne majetkem. Možná ne zdravím. Téměř jistě ne klidem a pohodou v životě. Ale prohloubením jejich víry a věrnosti Kristu. *Bud' věrný Kristu - a Kristus si tě přitáhne ještě o kousek blíž k sobě. Obdaří tě ještě větší a silnější vírou.* (viz např. 2Pt 1:5-11)

Ale přesto všechno: I Jan nakonec odchází zase domů. I Jan – stejně jako Petr – musí počkat, až se mu Kristus ukáže ve své slávě. Však už to ale nemělo dlouho trvat:

- ¹⁹ *Téhož dne večer - prvního dne po sobotě - když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš a postavil se uprostřed nich a řekl: "Pokoj vám." (J 20:19)*

A tak, bratři a sestry, kteří se dnes také potkáváte se vzkříšeným Kristem: Pokoj vám. Amen.